

1919. SZEPTEMBER 6.

SZOMBAT

# DEBRECZENI FÜGGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—  
NEGYED ÉVRE K 30.—  
FEL ÉVRE . . . K 60.—  
EGÉSZ ÉVRE . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS  
KIADÓHIVATAL: DEB-  
REGEN, PIAC-U. 49. SZ.  
TELEFONSZÁM: 10.

## A bolsevizmus halála

Debreczen, szept. 5.

Nemcsak a természetben nincsen ugrás, de nem lehet ugrás a világrendben sem. A társadalom évezredek munkával felépített hatalmas épületét nem lehet márról-holnapra ledönteni, hogy legvárakat építsünk helyükre.

Csak elvakult idealisták, a tébolyult fantázia szülte rögeszmék befejezhetők egy új világrend pillanatnyi bekövetkezésében és a háború okozta erkölcsi zűllés szaporíthatja csak meg az örült eszmék táborát olyan hatalmasra, hogy az Uraltól a Dunáig felboríthatják a társadalmi rendet és szabadon garázdálkodhattak a polgári társadalom védtelenül maradt épületében, amíg a természetes ruganyosság vissza nem adta az elszibadt polgári rend erejét és meg nem kezdődött a nagy tisztogatás.

A tisztogatás megkezdődött. A Duna völgyében kipusztult már a bolsevizmus fészke és a polgári rend már az ujonnan való berendezkedéshez győjti erejét. A Duna völgye azonban csak jelentéktelen epizódjait élte át annak az örületnek, amit bolsevizmus néven fog fekete lapon elkönnvelni a história. A tomboló örület vértől vörös színjátéka igazában Oroszországban játszódott le, az orosz pusztákat söpörte végig a rettenetes forgószél teljes erejével. De, később, Oroszországban is megkezdődött végre a nagy tisztogatás a bolsevista örület főfészkei egymásután dőlnek romba.

Odesszában angol csapatok szálltak partra, Pétervár eleste közelebb, Kiewet körülzárták az ukrán és orosz önkéntes csapatok. Csak Moszkva áll még, a szent Oroszország ősi központjában dühöng még a lankadó vihar, ugylátszik, utolsó fellobbanása. De már ott sem sokáig. A polgári Európa fegyveres erején kívül napról-napra erősebben érezteti hatását Oroszországban is a belső ébredés és közel van az idő, amikor Európában mindenütt a bolsevizmus temetésére huzhatják meg a halálharangot.

Közép- és Kelet-Európa hosszú ideig fogja még nyögni szörnyűséges bizonyítékait annak a megdönthetetlen igazságnak, hogy nincsen ugrás a világrendben és vigasztalásul csak az szolgálhat, hogy aki ezt az ugrást megkísérel, feltétlenül kitéri a nyakát.

## Garami-Lovász-Vázsonyi-kabinet előterb

Lassan haladnak a koalíciós tárgyalások

Budapest, szept. 5. Az új kormány megalakítására vonatkozó tárgyalások csak nagyon lassan haladnak előre. A szociáldemokrata párt olyan kabinetet óhajt, melyben több tárcát kapnának, ezzel szemben a polgári pártok csak olyan kormányt akarnak elismerni, melyben az összes politikai pártok igazságos arányban lennének képviselve.

Budapest, szept. 5. Most már bizonyosnak tekinthető, hogy az összes demokrata pártok koalíciós kormánya mégis létrejön. Garami Ernő szociáldemokrata és Lovász Márton fogják a legfontosabb szerepet játszani az új kormányban. A koalíciós kabinet névjegyzékét még nem állították össze véglegesen.

Budapest, szept. 5. József főherceg alakja újra felébresztette a főváros lakosságának politikai érdeklődését. A teljes szabadság folytán, mely a román főparancsnokság liberális felfogása következtében Budapesten uralkodik, naponként lántetések vannak, mely alkalmakkal a polgárok rokonszenveknek vagy ellenszenveknek adnak kifejezést az egyes politikai személyekkel szemben. A román csapatok ragaszkodnak a már bevonulásuk után kinyilvánított elvhez, hogy nem avatkoznak a belső politikai küzdelmekbe, hanem megelégednek azzal, hogy fentartják a rendet és biztosítják a főváros élmezését.

## Mi van Friedrich követivel?

Budapest, szept. 3. Csütörtökön három miniszter indul el Párisba, hogy ott a politikai helyzetről Clemenceauval tárgyaljanak.

Páris, szept. 3. Párisban még mindig nem tudják, mikor fogja a Friedrich-kormány kiküldeni meghatalmazottjait. (Orient.)

## Kommunista nem lehet a szociáldemokrata párt vezetőségében

Budapestről nyert értesülés szerint a szociáldemokrata párt tagjai vasárnap gyűlést tartottak, melyen határozatilag kimondták, hogy mindazok, akik a proletárdiktatúra alatt vezetőszerepet vittek, a párt vezetőségében helyet nem foglalhatnak.

## Az államtanács terve

Zürich, szept. 5. A magyar kormány válsága Budapesten még mindig nem nyert megoldást. A pártvezérek konferenciára ültek össze az ántánt-miszsió főnökeivel és azt javasolták nekik, hogy kormányzó helyett bizzanak meg az ország vezetésével egy három tagból álló kormányzó triumvirátust, amely egy nagyiparoshól, egy földművelőből és egy munkásból alakul. (Chemarea.)

## Bratlanu a magyar eseményekről.

Bukarest, szept. 5. A párisi „Excelsior” tud. beszélgetést folytatott Bratlanu román miniszterelnökkel a magyar eseményekről. A miniszterelnök hosszasan fejtegette a legutóbbi román offenzíva előzményeit; rámutatva arra, hogy Romániának minden más országnál nagyobb érdekei vannak a magyar helyzetben. Rámutatott arra, hogy a Dnyesternél is Románia nehezedik a nagy feladat, hogy a civilizált világot az orosz anarchiától megvédje.

Végül Magyarország politikai helyzetéről beszélve a miniszterelnök kijelentette, hogy az ország politikáját széles demokratikus alapra kell fektetni. Nem jósok semmi jót — mondta a miniszterelnök — a mágnásoknak hatalomra való visszatéréséről, ha az be fog következni. És bizony nem Románia az, akit vád érhet a József főherceg visszahelyezésében, ki mindenkor bizonyítékát adta népünk iránti kevés szimpátiájának. — (L'Independance.)

## Az osztrák-magyar perszonálisunió visszaállítása

Berlin, szept. 5. A Lokalanzeiger szenzációs cikkét közzé, amelyben azt akarja behizonyítani, hogy az angol kormány meghatalmazottai tárgyalásokat folytatnak Svájcban Károly excsászárral az Ausztria és Magyarország közötti perszonálisunió helyreállítása ügyében. Széles körökben nagy érdeklődéssel kommentálják ezt a hírt. A közvéleménynek az a nézete, hogy a német kormánynak meg kell tennie a szükséges lépéseket ezen angol terv ellen, amely Németország érdekei ellen irányul.

## A román hadseregparancsnokság rendelete

Köveszi a 51. és 52. számú rendeleteket betyesebítve.

1. Vétkezőnek tekintetnek mindazon egységek, akik bár nem rosszával, de nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.
2. Ezen vétkezőknek a katonai bíróság által első és utolsó fokban fognak tárgyalni és egy évig terjedő börtönrre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni, amikor a fenti vétkek kémkedési és árulás-szándékkal történnek, a háború eseten érvényes büntetéseknek megfelelően.

Katonailag megszállott területek főparancsnoksága.

## Körrendelet.

A katonailag megszállott területen az utazás szabályozására a következőket rendeljük el:

1. A katonailag megszállott területek belsejében, vagyis a Tiszától kiindulva Városnaményig, azután Szatmár- és B. har megyéknek nyugati határáig, a kovácshezi és nagyvári járások nyugati határáig, egészen Bégig (5 km. Nagylaktól nyugatra); tehát ezen határok, valamint innen a Maros és Tisza vonala közötti eső területek az utazás következőképpen lesz megengedve:
  - a) Minden egyes járás területén egyik községből a másikba illetékes igazolvánnyal lehet utazni, kiáltva a községi hatóság, vagy rendőrség által, amelyik a felelőséget vállalja azon személyért, amelyik utazik.
  - b) Egyik járásból a másikba való utazásnál az utazási igazolványok a községi hatóság vagy rendőrség által

állítatnak ki és láttamoztatva legközelebbi tértarancsnokság, vagy katonai hatóság által.

c) Egy vármegye egész területén a vármegyei főispáni hivatal által kiadott és a katonailag megszállott területek tértarancsnokságának katonai kiküldöttje által láttamoztott utazási igazolványt lehet csak utazni.

d) Egyik vármegyéből a másikba és az egész katonailag megszállott területen való utazásra, az utazási igazolványok a főispáni hivatalban lesznek kiadva és a hadi tértarancsnokságok (hírszerző iroda) által láttamoztatva.

e) A Tisza balpartjáról annak jobbpartjára szóló utazási igazolványok csak az ezredparancsnokságoknál magasabb rangú parancsnokságok által állítatnak ki és csak azoknak a birtokosoknak, akiknek a Tisza jobbpartján birtokuk van, a 8181. számú utazási rendeletre vonatkozó szabályi függelékekkel való körrendelet 7-ik pontja értelmében.

Azoknak, akik ilyen utazási igazolványt kívánnak, okmányokkal kell bizonyítani, hogy birtokuk van a Tisza jobbpartján fekvő helységek határáin.

2. Budapestre és a Tisza jobbparti területeire való utazásra az utazási igazolványok csak a körrendelet alapján és új rendeletig csak a katonailag megszállott területek tértarancsnoksága által lesznek kiadva.

3. Keletre a demarkációs vonalon keresztül a szabad utazási engedélyek csakis a katonai ag megszállott területek tértarancsnoksága által állítatnak ki a 8181. számú rendelet 5-ik §-ának d) pontja értelmében.

4. A szabad utazási jegyeknek 8181. számú rendeletben jelzett minta szerint kell kiállítani, amely világosan feltünteti az utazni akaró egyén polgári foglalkozását, hova és mennyi időre utazik.

5. A láttamozást az ezen rendeletben közölt hatóságok által elhatolt bélyegzessel és aláírással kell eszközölni.

6. Ezen területekre szóló utazási jegyek érvénye nem terjedhet tovább 30 napnál és csakis egy utazásra (oda és visszajövetel) érvényes.

7. Állandó utazásra szóló jegyek nem állítatnak ki, csakis külsőlegesen eelben és csak a katonailag megszállott területek tértarancsnoksága által.

8. Azon személyek, akik egy olyan helységre érkeznek, ahol tértarancsnokság létezik, jelentkeznők kell láttamoztatás végett, nem tekintve azt, hogy ott maradnak-e vagy sem.

9. Visszatámaszra szóló jegyeket láttamoztatni kell az elindulás előtt azon parancsnokságnál, amelyiknek jogában van engedélyt kiállítani azon területre, ahová utazik a rendelet 1-ső pontja szerint.

10. A debreczeni tértarancsnokságnak jogában van újabb rendeletig utazási engedélyt egész Hajdumegyére kiadni.

11. Az utazási engedély érvényesítésére az utazni kívánóknak a következő okmányokkal kell birtokuk: a) Egy kérvény, amelyben kimutatja a nevét, polgári foglalkozását, korát, nemzetiségét, lakóhelyét, az utazás célját és a helységet, ahová utazni akar.

b) Egy szavatossági igazolvány, kiadva a községi hatóság által (előjáróság, vagy főispáni hivatal) melyben az a hatóság igazolja, hogy ismeri mint olyant, akki semmivel sem fogja a román állam és hadsereg érdekét sérteni. Egyszermind a község ebben felelősséget vállal az illető egyénért oly esetre, ha a román hatóságok arról értesülének, hogy a garantát egyén még értette a román állam és hadsereg érdekeit, aláveti magát mind azon büntetéseknek ez esetben az illető község, amelyek ki fognak vetni. Magabiztosodik, hogy ezen felelősség nem mentesíti azért az illető személyt a büntetésektől.

c) Egy azonossági bizonyítvány, amely a személy azonosságát mutatja.

d) Az első pont d) bekezdésénél és a 2 és a 8-ik pontban feltüntetett utazásért az utazni kívánóknak két aranyépes lenyomatot kell előszótniok,

az egyik az utazási igazolványra ragasztva, a másikat az utazó kérvényére, amely szavatossági bizonyítvánnyal együtt a on katonai hatóságnál marad amely kiadja vagy láttamozza az engedélyt.

Debrecen, 1919. szept. 1-én.

A katonailag megszállott területek tértarancsnoka:

Michaescu, kormányzó tábornok.  
Alimanescu, vezérkari főnök.

## Denikin és Petljura csapatai Kiew elővárosaiban

A bolsevikieket teljesen bekerítették

Varsó, szept. 5. Petljura tábornok főhadiszállásáról jelentik: Az ukrán és az orosz önkéntes csapatok már bevonultak Kiew elővárosaiba, ahol a vörös gardák utolsó ellenállást fejtenek ki a győzelmes csapatokkal szemben. Minthogy a város körül van véve, az orosz bolsevikiek sehogy sem tudnak elmenekülni és nehogy a győzők kezébe jussanak, utolsó emberig akarnak küzdeni. Petljura és Denikin tábornokok önkéntes csapatai valószínűleg már holnap bevonulnak Kiewbe.

## A C. F. R. vasutasainak fizetésrendezése

Kik akarnak megmaradni a román vasutak szolgálatában? — Egyezmény készült a mávhoz való visszabocsátásról.

Aradról jelentik: A nagy-szebeni kormányzó-tanács hatáskörébe tartozó területeken a vasutagazgatóságok körében nagyban folyik a szervezkedés a C. F. R.-hoz (román államvasutak) való csatlakozás előkészítésére.

Ispravnik aradi üzletvezető körlevelet adott ki, amely közli a vasutasok fizetésére vonatkozó tábellát. E szerint a C. F. R. kötelékében a vezérigazgatóknak havi 2000 lei, vezérigazgató helyettesnek 1700 lei, az igazgatóknak 1500, 1350, 1200 lei, osztályfőnököknek (osztályigazgatóságok főnökei) és igazgató helyettesek 1200, 1100 és 1000 lei fizetést, tehát a régi-nél sokkal magasabb fizetést kapnak.

A legmagasabb tisztviselők fizetésével körülbelül egyforma arányban emelkednek a kisebb tisztviselők és alkalmazottak fizetése is. Ezenkívül minden alkalmazott a drágaság tartamára egyformán 400 leit kap. Lakbér címén az alkalmazottak fizetésük 20—30 százalékát kapják. Megjegyzendő, hogy ezeket a fizetéseket a vasutasok hivatalos lapja szerint 40—60 százalékkal utóbb még felemlétek.

Az üzletvezetőség körletében előzetes tájékozódás céljából felszólítja az összes hivatalfőnököket, készítsenek számszerű kimutatást, nevek mellőzésével arról, hogy a Földeák

—Tótkomlós—Csorvás—Köröstarcsai-tanyák—Körösladány—Füzesgyarmat és Sáp végállomások által határolt területen hány alkalmazott akar megmaradni a román államvasutak szolgálatában. A körlevél hangsúlyozza, hogy a most készített kimutatásoknak csak informatív jellegük lesz, azok adatai nem kötelezőek és a hivatali esküt csak az ország-határok végleges megállapítása után kell letenni azoknak, akik a C. F. R. statusába akarnak belépni.

Az üzletigazgató körlevele tájékozódást kíván szerezni a tekintetben is, hogy ki mennyi idő alatt gondolja magát képesnek a román nyelv elsajá-

## A kereskedelmi szakbizottság a közellátási hivatal fentmaradását javasolja

Részletes szakjelentés a közellátási hivatal működéséről

Megirtuk, hogy a közellátási hivatal elleni vizsgálat során a kiküldött szakbizottságok jelentéseiket már régebben a vizsgálóbizottság elé terjesztették.

A jogi szakbizottság a felelősség kérdését illetően a vonatkozó közgyűlési határozatok és belügyminiszteri rendeletek alapján úgy döntött, hogy a felelősség ifj. Schwartz Vilmost és Lukács Andor, mint a közellátási hivatal igazgatóit terhel. Amennyiben ezeket a közellátási tanács elnökeinek tudtával kötötték, úgy a felelősség a közellátási tanács elnökére is kiterjed, ha pedig a kérdéses ügyet a közellátási tanács ülése is tárgyalta, ez esetben az egész közellátási tanács osztozik a felelősségben.

A kereskedelmi szakbizottság kimerítő, részletes kalkulációkkal ellátott jelentése behatóan foglalkozik a közellátási hivatal működésének vizsgálat alá vont részével.

Megállapította a szakbizottság, hogy a romániai, a maga nemében uttörő vállalkozás költségei egyáltalában nem haladják tul azt a költségelőirányzatot, amelyet a közellátási tanács ülése elfogadott és a főispán is jóváhagyó aláírásával megerősített.

A betérjesztett okmányok alapján a fehér és kék bankjegyekre vonatkozólag a bizottság leszögezi, hogy írásos megegyezés alapján a közellátási hivatal különböző pénzüzetekhez utalta át ügyfeleinek követeléseit, a kifizetést tehát nem a közellátási hivatalban, hanem az egyes pénzüzetekben történt.

A vádnak azon pontjaira vonatkozólag, amelyek szerint a közellátási hivatal az importált gyarmatárakat tulmagas haszonnal adta el, részletes kalkulációk alapján kimutatta a szakbizottság, hogy a közellátási hivatal haszna az egyes üzleteknél átlag 3 százalékos volt. Csupán a benzín-üzletnél volt nagyobb, 29 százalékos haszna a közellátási hivatalnak. A benzín árát azonban a vármegyével közösen állapították meg akkor, amikor hi-

titására. Ezért — ugyancsak nevek nélkül — erről is kimutatás készítenőd. A vasutagazgatóság azután e véleményekből fog egy átlagidőt megállapítani, amely alatt a román nyelvet el kell sajátítani. Az üzletvezető azonban már most a felsőbbbség legmesszebbmenő türelméről és jóakarataról biztosítja az alkalmazottakat.

A személyzet átvétele, illetve azoknak a magyar államvasutak szolgálatába való visszabocsátása iránt, akik a CFR. szolgálatába lépni nem akarnak, a magyar kormánnyal megegyezés fog köttetni, melyet olyan magyar kormány lesz, amelyet az entent elismer.

teles számla a kezükben még nem volt és csak a piaci árak után igazodhattak. A benzín árát így is aránytalanul olcsóbban szabták a piaci áraknál, jelentékeny áresést idéztek elő s e mellett még hasznuk is volt az üzletben. Nem tartja célszerűnek a szakbizottság, hogy a hiteles számla alapján a benzín megvásárlói árvisszatérítésben részesüljenek, annál kevésbbé, mert hiszen ők a viszonteladásnál már hasznot számítottak fel maguknak és armegterítés esetén bizonytalannal nem fogják vevőiknek a különbözetet szintén megtéríteni.

A közellátási hivatal általános működését illetően leszögezi a szakbizottság, hogy bár a közellátási hivatal altruisztikus intézmény, mégis bizonyos haszonnal kell dolgoznia annál is inkább, mert esetleges vesztesége az egész közönséget terhel. Már pedig a hivatal működésének természeténél fogva rizikóval dolgozik, számolnia kell az árak nullamzásával, szállítás közben előállható veszteségekkel, a pénzpiac ismert nehézségei közepette arfolyam-különbözetekből előálló veszteségekkel és még sok más körülménnyel, amelyek mind köteleességévé teszik, hogy a várható és tényleg fennálló veszteségek eliensúlyozásáról gondoskodjék. Szükségessé teszi ezt még az is, hogy a hivatal adminisztratív kiadásai me haladják a 600.000 koronát és ennek a hatalmas összegnek a fedezetéről is gondoskodnia kell.

Arra a kérdésre vonatkozólag, hogy fentmaradjon-e a közellátási hivatal, vagy pedig működését egyszerre vagy fokozatosan szüntessék meg, a kereskedelmi szakbizottság álláspontja az, hogy a tényleges békeállapot még messze lévén, a bizonytalan átmeneti idő alatt feltétlenül szükséges a közellátási hivatal, mint szilárd alap fentmaradása, ami a tisztességes kereskedelem és a nagyközönség szempontjából kívánatos, mert altruisztikus működése jelentékenyen befolyásolja a közfogyasztási cikkek forgalmi árának megszabását, de

# KARBID

nagyban és kicsinyben kapható az Allamvasutak Gépgyára Vezérügynöksége fiókjánál Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. szám.

# A parlamentek és a békeszerződés

erkölcsei súlyosabban fogva elsősorban van módja és alkalma áru beszerzésére.

A szakbizottságok jelentéssel után nincs más hátra, minthogy a vizsgálóbizottság meghozza döntését. A döntés egyelőre késni fog, mert Haendel Vilmos dr. egyetemi tanár, a vizsgáló bizottság elnöke, lemondott megbízatásáról.

## Külön vonaton utaznak haza a budapestiek

### A katonai parancsnokság engedélyezte a hazautazást

Hosszu hónapokon át kínos bizonytalanságban, sokan nyomorogva, de valamennyien türelmetlenül várták a Debrecenben és környékén rekedt budapesti lakosok, mikor utazhatnak haza, hogy viszontláthassák családjukat.

Amíg Budapestet a román csapatok el nem foglalták, nem is lehetett reményük sem arra, hogy — több százan lévén — a harc vonalokon át visszajuthassanak a fővárosba. Budapest megszállása azonban aktualissá tette hazajutásukat úgy, s azóta a sok száz ittrekedt budapesti állandóan ostromolta az utazási irodát, hogy minél előbb értesüljenek, mikor mehetnek haza.

A város házaán működő utazási iroda társaságos munkával összegyűjtötte az ittrekedt budapestiek okmányait és eljárt a katonai parancsnokságnál a hazautazás engedélyezése iránt. A katonai parancsnokság előzetes engedélyezése iránt az utazási irodák, hogy minél előbb értesüljenek, mikor mehetnek haza.

A város házaán működő utazási iroda társaságos munkával összegyűjtötte az ittrekedt budapestiek okmányait és eljárt a katonai parancsnokságnál a hazautazás engedélyezése iránt. A katonai parancsnokság előzetes engedélyezése iránt az utazási irodák, hogy minél előbb értesüljenek, mikor mehetnek haza.

az összes budapestiek, akik az utazási irodában jelentkeztek, különvonaton indulnak haza, Budapestre. Szombaton reggel nyolc órától kezdve a budapestiek jelentkezzenek a város háza közgyűlési termében működő utazási irodában, ahol alá kell írni az előírt nyilatkozatot, mely szerint vissza nem térnek.

## A gyógyszerterápek éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerterápek a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Szombat: Megváltó — Ferencz József-u. 18., Muraközy — Hunyadi-u. 5., Boockay — Czegléd-utca 22., Csokonai — Mester-utca 43.

Vasárnap: Reménység — Csapó-utca 18., Arany Egyszaru — Kossuth-u. 8., II. Rákóczi — Külcsyásár-tér 1., Isteni Gondviselés

## A békeszerződés az olasz kamara előtt

Róma, szept. 5. Az olasz kamara megkezdte a Németországgal kötött békeszerződés ratifikálására vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását. A vita érdekesebb és hevesebb ígérkezik, mert a szociáldemokraták és a néppárt a békeszerződés ellen foglalnak állást. Az egész ország nagy érdeklődéssel kíséri a kamara tárgyalásait.

## A békeszerződés vitája a francia kamarában.

Páris, szept. 5. A kamara folytatta a békeszerződés vitáját. Barrés és Thomas szövegezték fel.

Maurice Barrés, miután jellemezte a szerződést, a győzelem szerződését, nyomban kijelentette, hogy a ratifikálás mellett fog szavazni, azonban néhány módosítást kért. Sajnáltni való, — mondta — hogy a szerződés nem biztosítja részünkre a rajnai hídfők katonai őrzését. Kívánatos, hogy a kormány precizírozza a Rajna-vidéken követendő politikáját. Ez a feladat Franciaország jövője érdekében sürgős és nem szorítható csupán az okkupáció idejére. Katonai lépések távozása után ott kell maradnunk morális erőnknek. E cél elérése érdekében kérem a kormányt, hogy a szerződés megelégedést fog hozni, dacára a benne lévő fogyatékosoknak.

Albert Thomas felvetette az ország biztonságának kérdését. Adatokat kért a katonai okkupációról s a katonai feltevélekről. Azután a Németországgal való összeköttetésről beszélt. Kérem önöket, mondta, hallgassák meg a fejtegetéseket és ne mondják azt, hogy Németországban nincs demokrácia és igazságos akarat. Kérem a kormányt, hogy ezzel a Németországgal szemben hecsületessé határozott politikát folytassanak, amely mindnyájunkat egyeseíthet, mert azt hiszem, hogy a szocialista párt, Wilson elnök és maga e ház által is proklamált új gondolatokban benne van az a doktrína, melynek alapján közösen dolgozhatnak. Ez a doktrína ebben a szóban sűrűsödik össze: „felelősség” azaz „jóvátétel”. Ez új kikötés a népek között, mert először mondták ki, hogy a háború bűn és ezért a bűnért viselni kell a felelősséget.

## A konföderáció

Bécs, szept. 3. A berlini lapok értesülése szerint megkezdődtek a létesítendő dunai konföderációra vonatkozó tárgyalások.

## Olaszország hazaküldi a foglyokat

Bukarest, szept. 5. Olaszország a szövetséges kormányokkal egyetértve, szeptember hó folyamán az összes hadifoglyokat visszaküldi hazájukba. (Orient.)

## Az amerikai szenátus tárgyalni akarja a magyar, osztrák, török, bolgár békeszerződéseket

Páris, szept. 5. A »La Liberté« írja: Washingtonból jelentik: A külügyek bizottsága Lodge szenátor javaslatára felkérte Wilson elnököt, terjessze a szenátus elé a Lengyelországra vonatkozó békeszerződés teljes szövegét, valamint mindazokat a megállapodásokat, amelyek a német szerződéssel egyidejűleg írtak alá. A bizottság kéri azt is, hogy a szenátusnak adják tudomásul az Ausztriával, Magyarországgal, Bulgáriával és Törökországgal kötendő szerződések tényleges szövegét. William szenátor, aki a demokrata párthoz tartozik s a bizottság kebelében az elnöki politika egyik leghatározottabb támogatója, szintén csatlakozott a bizottságnak ehhez a kéréséhez.

A republikánus szónokok, támogatva néhány demokratától, arra törekednek, hogy a szerződést részleteiben megváltoztassák, anélkül, hogy törődjenek a hatással, amelyet ezek a módosítások a szövetségesek által egymás között történt megállapodásokra gyakorolnak. A republikánusok szerint nyílt harcba lépnek Wilson elnök ellen.

## A fiamel kérdés

Páris, szept. 5. Tittoni külügyminiszter, az olasz békedelegáció elnöke, tegnap hosszabb tanácskozást folytatott Clemenceau miniszterelnökkel és Pichon külügyminiszterrel a fiamel kérdésben. Az újabb javaslatok fölött még nem hoztak határozatot.

## Az amerikai csapatokat hazaszállítják

Páris, szept. 5. Newyorkból jelentik, hogy a napokban a még Európában levő összes amerikai csapatokat hazaszállítják. Amennyiben ezen csapatoknak Európában való jelenléte szükséges volna, amerikai önkéntesekkel fogják pótolni őket.

## A német hadsereg

Bern, szept. 5. Berlinből jelentik: A belső helyzet által fenyégetett németországi hadifoglyokból gyökeret ver. A szociáldemokraták ez ellen lépéseket tettek már a kormánytól és intélkedéseket sürgettek az iránt, hogy a militarizmus növekedő hatalmát megtörjék. Noske hadügyminiszter azt válaszolta, hogy a rend fenntartására és a

spartakisták elleni küzdelemre kormányának nem áll más eszköz rendelkezésére, mint a hadsereg, amelynek szellemét, legalább rövid időre, minden eszközzel emelni kell, hogy hivatását mindenben teljesíthesse.

## Montenegró tiltakozik a Szerbiahoz csatolás ellen

Róma, szept. 5. A montenegrói kormány tegnap a párisi békekonzferenciának új jegyzéket küldött, amelyben védelmet kér. A szerb államhoz való csatolást semmi esetre is semmi feltétel mellett sem akarja és követeli, hogy a szövetségesek tartsák be a háború kitörésekor kötött szerződést. A jegyzék rámutat arra, hogy ha a szerb megszálló csapatokat nem vonják vissza, Montenegró lakossága az összes szerbeket lemészárolja. A montenegrói kormány ragaszkodik ahhoz, hogy vessenek véget a mai lehetetlen helyzetnek, hogy a fölösleges vérontás elkerülhető legyen.

## Véres harcok Skutari vidéken

Róma, szept. 5. Antivariból jelentik, hogy a Skutari közelében előrenyomult szerb katonák véres harcot kezdtek az ellentálló lakossággal. A küzdelem egész napig tartott. Mindketet részről sok halott és sebesült van. Estefele a szerbeknek vissza kellett vonulniuk. Montenegró más helyein is véres küzdelmek voltak a szerb csapatok és a lakosság között.

## A kisázsiai felkelés

Szajoniki, szept. 5. Konstantinápolyból jelentik, hogy Anatóliából érkezett hírek szerint Mustafa Kemal pász és Enver pász csapatai folytonosan újabb területeket szállnak meg és a keresztény lakosságot, különösen a görögöket és az örményeket mindentűnt lemészárolják. A felkelők néhány nap múlva nagyarányú operációt akarnak kezdeni Örményország megszállására. A török kormány a török csapatok legnagyobb részét Kisázsiaiban összpontosította, hogy várakozóan hatalmas rajtaütéssel véget vessen a veszedelmes felkelésnek.

Páris, szept. 5. A szövetséges bizottság, amely Kisázsiaiban a helyszínen megvizsgálta a helyzetet, Párisba érkezett és tegnap hosszú jelentésben beterjesztette vizsgálatainak eredményét az ötsz tanácsnak. A bizottság azt javasolja a békekonzferenciának, hogy nemzetközi hadsereget küldjön Kisázsiaiba a rend helyreállítására végett.

## Uj express vonat Budapestén át

Lyonból jelentik: A francia kül- és vasútiügyi miniszteriumban tanácskozások folytak új vasútvonalok beállítására felett. A sajkértők véleménye alapján meg is kezdtek az előmunkálatokat, hogy Páris—Strassburg—München—Bécs—Budapest—Belgrad—Sofia—Konstantinápoly, illetőleg Budapest—Bukareszt—Konstan-

ca pályákon ismét megindul-  
jank az express vonatok. Ok-  
tóber elsején ezeket a vonala-  
kat átadják a forgalomnak és  
így kapcsolat lesz Belgrád és  
Athén között is. A másik fő-  
vonal Páris—Prága—Varsó kö-  
zött már szeptember 15-dikén  
menylik.

### Rablógyilkosság az osztrák-magyar határon

Megölt és kifosztott  
budapesti kereskedő

A budapesti Esti Hírek jelen-  
tése szerint Eizler Emil tekin-  
télyes budapesti kereskedőt ismeretlen tettesek meggyilkolták  
és kifosztották.

Eizler Emil Bécsbe akart  
utazni. Az volt a terve, hogy  
Aspang kocsival teszi meg az  
utat. A szerencsétlenség utköz-  
ben érte, mivel oszladozófelben  
levő holttestét az osztrák-ma-  
gyar határon találták meg. A  
kereskedőnél 180.000 korona  
készpénz volt, amelyet nem ta-  
láltak meg nála. A hullát egy  
Karner-nevű paraszt fedezte  
fel, egy utmentén lévő bokor-  
ban.

Megállapítást nyert, hogy a  
gyilkosság áldozata egy közis-  
mert csempész lárságában  
volt, aki a kereskedő eltűnése  
óta nem mutatkozott sehol. Az  
a kombináció merült fel, hogy  
ez az ember, aki Eizler Emil  
mellett volt mint vezető, vagy  
aktív részese a gyilkosságnak  
vagy segédkezett abban. A ha-  
lál okát a hulla oszlásának  
előrehaladottsága miatt nem  
sikerült megállapítani. A hulla  
személyazonosságát a nála lévő  
okiratokból pontosan meg lehet-  
ett állapítani.

### Öngyilkosság egy heti fogház miatt

A szegény elől a halálba

V á g ó Lajosné, Arany János-  
utca 45. szám alatti lakos mo-  
sónő volt E. Gy.-nél, aki vá-  
ratlanul elbocsátotta a szolgál-  
tából. Több napi munkanél-  
küliség várokozott ilyeneken a  
mosónőre, aki hogy kárpótolja  
magát, távozása előtt ellopot  
E. Gy.-nél egy szoknyát. A  
lopott szoknyát már másnap  
visszajuttatta ugyan leánya rá-  
beszélésére, de a károsult fel-  
jelentése folytán mégis a bírós-  
ság elé került a dolog.

A törvényszék az enyhítő  
körülmények figyelembevételé-  
vel egy heti fogházra ítélte el  
a mosónőt és a büntetés kitöl-  
tésére három hónap balasztást  
adott neki. A mosónőt teljesen  
kétségbeesztette a büntetés s  
mindjárt az ítélet kihirdetése  
után kijelentette, hogy öngyil-  
kos lesz, mert ezt a szegényt  
nem tudja elviselni.

Azóta állandóan buskomor  
volt s egyre azon tépelődött,  
mi lesz, ha a büntetést tényleg  
le kell ülnie. Tegnap reggel el-  
küldte leányát hazuról azzal,  
hogy csak délből jöjjön haza.  
Leánya távozása után még várt  
egy darabig és 9 órakor, ami-  
kor bizonyos volt, hogy senki-  
sem zavarhatja meg, marólgot  
ivott. A nagy adag marólgot

iszohyuan összeégette a szeren-  
csétlen asszony belső részeit.  
Pokoli kínok között fetrengett,  
amikor leánya hazatért.

A közokórházba szállították ki,  
ahol két nap óta vívódik a  
halállal. Ezzémetét egy pillá-  
natra sem nyerte vissza.

### Dobai Károlyt elítélték

Hat havi elzárás. — Klein  
Sándor két évi börtönről  
kapott.

Mareggel nyolc órakor kezdte  
meg a román katonai hadbíró-  
ság Dobai Károly hajdubö-  
szörményi városi mérnök és  
társa, Klein Sándor mecha-  
nikus ügyének tárgyalását. Do-  
bai ellen bizalommal való visz-  
szaelés és megvesztegetés volt  
a vád, Klein Sándor, mint fel-  
hajtó, került a vádlottak pad-  
jára. A tárgyalás, mely a tör-  
vényszék csküdszéki termében  
folyt le, nyilvános volt.

Reggel nyolc órakor vonult  
be a terembe a bíróság, Op-  
rean ezredes, mint a bíróság  
elnöke, két őrnagy és két szá-  
zados, mint szavazó bírák. A  
vádát Lee Albert dr. buka-  
restti ügyvéd képviselte, a vé-  
delmet German Trajan dr., a  
16. tázerdandár segédtisztje  
látta el. Kivüle még egy tiszt  
foglalt helyet a védők padján.

A vádlottak elővezetése után  
megkezdődött a tárgyalás. Az  
egész eljárás román nyelven  
folyt le, mivel a vádlottak tud-  
nak románul. A bizonyítási el-  
járás során Dobai Károly be-  
ismerte a terhére rótt vádpön-  
tokat, de azzal védekezett,  
hogy városa érdekében igye-  
kezett cselekedni és a kapott  
pénzt mindég tovább adta.  
Ugyancsak beismerő vallomást  
tett Klein Sándor is.

A beismerő vallomások foly-  
tán a beidézett tanúk kihallga-  
tása fölöslegessé vált s a bizo-  
nyítási eljárás be is fejezték.

A vád képviselőjének beszé-  
de után German Trajan dr.  
tartotta meg beszédét, melyben  
enyhítő körülmények figyelem-  
bevételét kérte.

A hadbíróóság ezután határo-  
zathozatalra vonult vissza. —  
Hosszabb tanácskozás után a  
bíróóság megszövegezte az íté-  
letet, melyet a tárgyalás újból  
való megnyitása után déli 12  
órákor Oprean ezredes hir-  
deletét ki román nyelven és  
German Trajan dr. tolmá-  
csolt magyarul.

A hadbíróóság úgy Dobai  
Károly, mint Klein Sándort  
bűnösöknek mondta az ellenük  
emelt vádban és ezért Dobai  
Károlyt hat havi elzárásra, és  
5000 lei pénzbüntetésre Klein  
Sándor mechanikust két évi  
börtönről és 5000 lei pénzbün-  
tetésre ítélte el, úgy hogy a  
pénzbüntetés minden öt lei

után egy napi fogházzal meg-  
váltható.

Az ítéletben a vád képviselője  
megnyugodott, a két el-  
ítélt azonban védője útján fel-  
lebbezett.

### HIREK.

— **Istentisztelet.** Az ág.  
hitv. evang. templomban vasár-  
nap délelőtt 10 órakor Materny  
Lajos főesperes végzi az isten-  
tiszteletet.

— **Személyforgalom a szol-  
noki Tisza-hídon.** Megfeszített  
munkáival sikerült a szolnoki ti-  
sszai vasúti hidat annyira hely-  
reállítani, hogy a mai naptól  
kezdve a személyvonatok már  
áthaladhatnak a hídon. Mától  
kezdve tehát átszállás nélkül le-  
het a Tiszán át közlekedni.

— **Elhunyt városi tiszt-  
viselő.** Mint részvétellel értesü-  
lünk, Bacsó István, a városi  
szeszadóhivatalnak régi, érde-  
mes tisztviselője, ma 71 éves  
korában meghalt. Holnap szom-  
baton délután 5 órakor teme-  
tik a Péterfia-utca 45. számú  
házban. A temetésen a városi  
tanács képviselteti magát.

— **A város 1919. évi költ-  
ségvetése.** A városi felügyelő-  
bizottság a tanács határozata  
értelmében, másfél hete tár-  
gyalja az 1919. évi költségve-  
test. Eddig a városi birtokok,  
a városi ménes s a fuvarozási  
vállalat költségvetését tárgyal-  
ták le. Kondor Kálmán fő-  
számvevő az eddig lezárt két  
hónap tényleges bevételeit és  
kiadásait minden egyes tételnél  
feltünteti s e kimutatás alapján  
a bizottság megváltoztatja a  
hátralevő hónapokról szóló té-  
telek összegét. A felügyelő-  
bizottság a jövő hét közepére  
készül el munkájával.

— **Budapesten jelent-  
kezni kell a magyar tiszt-  
eknek.** Budapestről jelentik:  
Pirici ezredes, Budapest térpa-  
rancsnoka ezt a rendeletet  
adta ki:

1. A magyar tényleges tiszt-  
tek további rendelkezésig vi-  
selhetnek egyenruhát, semmi  
körülmények közt azonban nem  
hordhatnak tegyvert (kard,  
pisztoly stb.).

2. A magyar tiszteknek a vá-  
rost elhagyni semmi szín alatt  
nem szabad és kötelezettek  
ellenőrzésre minden hét szom-  
batján A—H kezdőbetűig, min-  
den hét vasárnapján I—O kez-  
dőbetűig, hétfőn P—Z kezdő-  
betűig, folyó évi szeptember hé-  
6-tól kezdődőleg azon parancs-  
nokságnak jelentkezni, amely  
lakásukhoz a legközelebb esik.

— **Lopás a szállodában.**  
A Frohner-szállodában tegnap  
délelőtt Lázár Lajos és felesége  
szobájából ismeretlen tettes egy  
1500 koronát érő női selyemru-  
hát ellopot. Lázár és felesége  
kora délelőtt eltávoztott hazuról  
és a szobakulcsot a portás szo-  
bájában felakasztotta. Amikor  
hazatértek, a portás azzal fo-  
gadia őket, hogy a szobaasszony  
panaszkodott, hogy a szobájuk-  
ból eltűnt a lepedő. Lázárék fel-  
mentek a szobába, ahol megál-  
lapították, hogy a szekrényben  
tartott selyemruha is eltűnt, me-  
lyet a tolvaj valószínűleg lepe-

dőbe csomagolt be és így vát  
el. — A rendőrség megállapította,  
hogy délelőtt egy fiatalember  
járt a szállodában, aki valószí-  
nűleg a portás szobájából le-  
akasztotta a szobakulcsot és így  
hatolt be a szobába.

— **Újabb tűz a régi csa-  
patkórházban.** Megirtuk né-  
hány nappal ezelőtt, hogy a  
régii csapatkórház teteje körül-  
belül 20—25 méter szélesség-  
ben leégett. A tűz a padlás  
középe táján fekvő viztartály-  
ban lévő fűrészpör kigyuladá-  
sából keletkezett. A viztartály-  
ban megmaradt körülbelül fél-  
köbméternyi fűrészpört a viz-  
tartály köré hányták ki. Ma  
déli egy órakor értesítették a  
tűzoltóságot, hogy a régi csa-  
patkórház teteje ismét kigyul-  
adt. A tűzoltók azonnal kivon-  
ultak és sikerült a már láng-  
okban álló gerendázatot gyors  
közbelpéssel megmenteni és a  
tűzet teljesen lokalizálni. A  
vizsgálat megállapította, hogy  
tűz a fűrészpör öngyulladásá-  
ból keletkezett.

— **Megjelent a „Debre-  
czeni Hét”.** Változatos, szóra-  
koztató tartalommal jelent meg  
a „Debreczeni Hét”, Pálffy  
József és Szalánczy József  
hírlapírók irodalmi, színházi és  
humorisztikus hetilapja, amely  
közli a színház egész heti mű-  
sorát a színlapokkal együtt, va-  
lamint a mezei műsorát is.  
Grazdi Aranka, Váradi La-  
jos szenzációs cikkeket írtak a  
„Debreczeni Hét”-be, amely 1  
korona 50 fillérért kapható a  
színházi és mozi jegyszédőknél,  
a dohánytözsdekben és az utcai  
lapárusoknál.

— **Véres osaladi dráma.**  
Marosvásárhelyen szept. 2-án  
megrendítő dráma történt. Her-  
berth Károly kereskedő agyon-  
lőtte fiát, szép feleségét s az-  
után önmagát. Huszonhat éves  
viruló, szép feleségével, Csontos  
Annussal boldogan éltek. Her-  
berth Gusztáv semmiféle levelet  
nem hagyott hátra.

— **Női képviselők.** A weimari  
német nemzetgyűlésben 37  
női képviselő vesz részt. Ezek  
közül 20 szociáldemokrata, 6  
centralista, 5 demokrata, 3 kon-  
servatív, egy nemzeti liberális  
és kettő partonkiyüli. A női kep-  
viselők közül legalább huszan  
mindig ott lehetnek a parlia-  
mentben.

— **Frisz meleg fánk na-  
ponta d. u. 4-től 6-ig.** Marx  
cukrázdárába kapható.

— **Letartóztatták a cár  
gyilkosait.** Az orosz kor-  
mányozás 10 szenátorából álló  
bizottsága hivatalosan megál-  
lapította, hogy az orosz cárt em-  
bertelen módon meggyilkolták.  
164 egyén részes a gyilkosság-  
ban. A főbűnösöket letartóz-  
tatták.

— **Schnitzler Artur „Körtán-  
c”** című legszellemesebb 10 pikáns  
dialogusát tartalmazó kötetét  
most jelent meg új kiadásban.  
Ará 5 kor. és 10% felár. Kap-  
ható Hegedűs és Sándor r. t.  
könyvesboltjában Piac-u. 34.

— **Brüll és Kollin** fogmű-  
termét áthelyezte Piac-u. 72.  
szám alá, Deák Ferenc-  
Piac-utca sarok.

— Legnagyobb szücsáru üzletem Piac-utca 4. szám alá helyeztem. Végh Gyula.

**Herman Nándor**  
 férfi fehérmű készítő divatterme  
 Hatvan-utca 31.  
 Készít:  
 férfilingeket, gallérokat  
 mérték szerint.

**SZÍNHÁZ.**  
 MŰSOR:  
 Vigaszíndz:  
 Szombat: Délután: Palika, szín mű. Este: Casanova, operett.  
 Vasárnap: Délután: Sárga csikó, népszínmű. Este: Casanova, operett.

**A színházi iroda hírei.**  
 Palika. Ma délután mérsékelt helyárrakkal 3 órai kezdettel a Palika színmű kerül színre, melyben László Gyulának kabinétalakítása emlékezetes színházi szórakozást nyújt. — Casanova. Este a Casanova operettét adják. A nagyszabú operett foglalkoztatja a teljes operett személyzetet. Honthy Hanna, Heltai Jenő, Szigeti Jenő és Káldor játszik a főszerepeket. A repíziránt nagy az érdeklődés. — Vasárnap napi előadások. Vasárnap délután a Sárga csikó népszínmű, este a Casanova operett kerül színre.

**Várkonyi Mihály** főszereplésével egy rendkívül érdekes témájú bűnügyi drámát, »A 99. számú bérkocsi,« mutat be az Apollo.

**A rejtély,** bűnügyi dráma négy fejeletben, bemutatja ma és holnap az Arany Bika mozi.

**SPORT.**

**Lawn-tennis.** A Debreceni Lawn-tennis Társaság által aug. 30-án rendezett zártkörű lawn-tennis verseny és táncmulatság tiszta jövedelme 307 korona 10

**Létorière ögróf.**

— Regény. — (54)  
 Írta: SUE JENŐ.  
 De mintha valami szeszbe ötlött volna, hirtelen visszafordult, keresztülment a könyvtáron és egy másik szobába lépett, melynek ajtaját gondosan bezárta maga után. Azután egy fatáblához lépett megnyomott egy rugót, mire egy fiók hátracsuszott és a köfal mélyedésében egy vasládika volt látható.  
 Az öregnek ragyogott a szeme az örömtől; elővett az óraláncáról egy kulcsot, kinyitotta a ládát és vallásos áhitattal egy lapos, hosszukás cédrusfa ládácskát vett ki belőle. Ebben egy velin papírosra írt negyedret kézirat volt. Az írás a tizenegyedik századból valónak látszott; a fölíratok és a kezdőbetűk arannyal és festékekkel voltak ékesítve.  
 Nehány kíváncsi, félnék és telhetetlen pillantást vetett a kéz-

fillér, mely összeg jótékony célra Litteczky Lajos ur kezéhez kifizetett. A verseny eme szép anyagi sikere a Springer József vezetése alatt működő Csóka Margitka, dr. Kerekes Istvánné, Kontsek Irén, dr. Nagy Kálmáné, gróf Reigersberg Elsa, Sarkady Sárika és Sepsy Ica ur-hölgyekből álló rendező bizottság érdeme.

**ARANY BIKA MOZI**  
 Szombat—Vasárnap  
 szeptember 6—7.  
**A rejtély**  
 bűnügy 4 felv.  
 Előadások 7 és 9 órakor.

**APOLLO**  
 Szombat—Vasárnap  
 szeptember 6—7.  
**A 99. számú bérkocsi**  
 bűnügyi dráma 5 fejeletben.  
 Főszereplő:  
**Várkonyi Mihály.**  
 Előadások 5, 7 és 9 órakor.

**Elsőrendű uri divat szabóság.**  
 Mérték szerinti megrendelések, ugyszintén fordítást, a legkényesebb izlésnek is megfelelően készít.  
**Morgenstern Manó és Rosner,**  
 Szent Anna-utca 5. sz.

**Fűszer- és csemegeárúk**  
 legolcsóbb árakban csakis  
**Adler Testvéreknél**  
 kaphatók,  
 Szent Anna-utca 13. szám.  
 (Kereskedelmi és Iparbank-palota.)

**Bádgos és szerelő m. helyem**  
**Piac-u. 70. sz. házba**  
 helyeztem.  
 Javításokat olcsón és pontosan készítek.  
**KOLLMANN FERENCZ**  
 Bádgos és szerelő m. Piac-u. 70.

A megválasztott területek katonai parancsnoksága és hadiapparancsnokság gazdasági osztálya.

**Árverési hirdetés.**  
 Mivel a folyó évi augusztus hó 20-án megtartott árverésen komoly ajánlattevők nem jelentkeztek: köz tudomásra hozatik, hogy folyó évi szeptember hó 10-én d. e. 10 órakor új árveréssel eladatik a parancsnokság épületében, Debreczen, Széchenyi-utca 9. szám 21-es számú szobában, az egész ócskavas mennyiség, különönböző munkafé, régi szánkák máhaviók, teljes barakkberendezések ablaküveggel, amely anyagok a következő raktárban vannak:  
 a) a tégelyári raktárban: a volt Materialsammeltele raktárában ócska vasládák és hordokoldatok, teljes barakkberendezések;  
 b) a csavargár raktárban, Poste Gárte, Gyár-utca 1. szám alatt: fá máhaviók, koszikerekek, kűllök és kűllök készítéséhez alkalmas faanyag, barakkberendezések;  
 c) a Margit-fürdő mellett levő raktárban, Ferenc József-utca 30. szám: faszánkák, faanyag, fatűllök és butorzat elkészítéséhez alkalmas deszkák;  
 d) a vaggongyár melletti raktárban, a volt felszerelési raktárban máhaviók és teljes barakkberendezések;  
 e) a Bőszörményi-utcában levő raktárban, a lóversenytér mellett: barakkberendezések ablaküveggel és Deconville sinek.

**Árverési feltételek.**  
 1. Az árverés vagy az összes raktárban levő anyagokra egy tételben, vagy az egyes raktárakra külön-külön lesz megírva.  
 Az ajánlatok az összes anyagokra és raktárakra külön-külön is elfogadhatók.  
 2. Az árverésben résztvevők kell, hogy a zárt ajánlatlal együtt az ajánlott összeg 30 száza ékát készpénzben is lefizessék és azon esetben, ha az ajánlat el lesz fogadva, az összeg többi részét két napon belül, ellenkező esetben a lefizetett vádium elvesz és új árverés lesz tartva.  
 3. Azoknak, akiknek véglegesen odaítélték az árverésben eladott anyagok, ezen anyagok feletti tulajdonjogot bizonyító okmányok adatként ki, nyugtázva egyszersmind a vételárat.  
 Hadtápfőparancsnok és kormányzó tábornok:  
**Michaescu.**  
 A gazdasági osztály főnöke:  
 Intendant Colonel: **Amulescu.**  
 Vezérkari főnök:  
 Colonel: **Alimanescu.**

**Vasöntődénk**  
 üzemben van.  
 Elvállalunk saját vagy be-hűdött modellek után **vasöntvények** készítését és megmunkálását a legjobb kivitelben.  
**Princz Testvérek,**  
 vasöntőde és gépgyára,  
 SZATMÁR.

**Elsőrendű friss csemege- és hártartási ceccoládék, eredeti svájci cacao, rizs, dió, idei mák, déligyümölcsök, hideg felvágottak, friss fagyümölcsök és csemegecsörlő állandóan nagy választékban kaphatók**

**Burg Samuel**  
 fűszer- és csemegekereskedésben  
 Debreczen, Rössuth-u. 19.,  
 a Csokonai-színházzal szemben.

**Svájci selyem malom-szítaszövet**  
 kapható  
**Princz Testvéreknél,**  
 Szatmár.

**Szővet- és selyemruhák, felöltők, selyem köpenyek, pongyolák, blousok és aljak**  
 szép választékban  
**Friedmann Ignác és fia**  
 ujoanán berendezett  
 női divat és confectio áruházában,  
 Piac-utca 61., főlemelet.  
 "TURUL" cipőüzlet átellenében.  
 Mérték szerinti vállalat.

iratra, mint a fősvény féltve őrzött kincsére, azután visszatevette helyére a ládikát, bezárta a vas borítékot, betolta a titkos fiókot és ráigazított egy önműködő gépet, amely arra volt szánva, hogy megbüntesse a vakmerőt, aki bűnös kézzel hozzá merne nyulni a szépirás mester-ségének e becses maradványához.  
 Megnyugodva, hogy drága kincse biztos helyen van, a tanácsos kiment, hogy szokott sétáját végezze.  
 Amikor a konyha előtt elment, mogorván beszólt:  
 — Ha újra eljön a francia ögróf, mond meg neki, hogy nem lehet velem beszélni, akár itthon vagyok, akár nem.  
 — Ma reggel már újra itt volt, tanácsos ur.  
 — Jól van, jól, nem akarom látni ezt a piperkőcöt, ezt a kéjencét, aki nem pudet ad morem distincí vivere Natta. (Aki nem szégyel Natta — egy híres semmirekellő — módjára élni.)

Az öreg egy kis völgy felé tartott, mely a város mögött fekdött és hársvölgynek nevezték. Amint vannak, akik csak egy iskolának a hívei a festészetben és ennek az iskolának is csak egy mesterét csodálják, épp oly szenvedélyes előszeretettel viseltetett Sphex doktor Persius gunyverseihez és többre becsülte ezt a munkát az ókor minden más latin költeményénél. E munkának nemcsak hogy minden kiadását megszerezte a ritka editio princeps de Bresiatól (1470.) kezdve a Homstól való legujabbig (1770.), hanem az említett kézirat is birtokában volt, melyet megfizethetetlen kincsnek tartott és igen nagy áron vásárolt meg.  
 A tanácsos lefordította Persiust és magyarázatot is írt hozzá s naponta mindég újabb magyarázattal látta el. A szerző szellemét folytonosan fűrkészve, annyira megismerkedett gondolatáival, hogy folyton e gunyolódó stoikustól merített. A költő

iránti csodálata a rögeszmével vált határos; túlzott képzelődése a költő legegyszerűbb szavainak is mély jelentőséget tanúsított. A tanácsos — mint említettük — hosszú léptekkel haladt napi sétahelye felé ez már közeledett ahoz a ledült fához, amelyen üldögélni szokott, amikor észre vette, hogy valaki hangosan beszél a közelében. Boszankodva, hogy elfoglalták helyét, megállott egy fagyalbokor mellett. De mennyire meglepődött, amikor Persius első gunyversét hallotta tisztán felcsendülni, hozzá még a legtudósabb kiejtéssel:  
 — O curas hominum! o quantum est in rebus inane! (Micsoda gondok foglalkoztatják az embert! Mennyi hiúság van dolgaiban!)  
 A tanácsos lélekzetét visszafojtva figyelt s amikor a hang elnémult, hirtelen közelebb lépett, hogy lássa, miféle idegen talál tetszést az ő kedvenc költőjében. (Folyt. köv.)

**APRÓ HIRDETÉSEK.**

**Gyártmányaink:**

Vasöntvények,  
Malom berendezések,  
Express gyorsítáló gépek,  
Növény olajgyártási gépek,  
Hydraulikus olaj- és borprések,  
Modern transzmissziók,  
Henger rovátkolás.

**Princz Testvérek**  
vasöntő és gépgyára,  
**S Z A T M Á R.**

**Grünberger József**

ker. ügynökségi irodája,  
Debrecen, Piac-utca 58. sz.  
(Régi bank palota) II. em. 37. a.

Ajánl nagyban

**rum-essentiát,**

stávkövet. Elvállal gyári és keresk. képviselőket bármely szakmába.

Egy nagyobb vétel folytán sikerült megvennem  
**női és férfi ruházóveteket,**  
valamint vásznakot,  
zefireket, schifonokat,  
továbbá férfi és női  
fehérneműeket, harisnyákat, zsebkendőket,  
nagy választékban kapható

**STARK SÁNDOR**

üzletében  
Piac-utca 7., Vecsey-ház.

**A közönség figyelmébe.**

Mielőtt cipészüknél beszereznéd, forduljon bizalommal

**Weidner utódához,**

ahol saját készítményű gyermekcipők minden számban, ugyiszintén női és férfi cipők állandóan kaphatók

Batthyányi-utca 5. sz.

Hivatásos és magán

**bélyegzőt**

gyorsan készít

**HERCZEG**

Simonffy-utca 3. sz.

Telefon 658.

**Uj kalapja lesz,**

ha kalapját

Piac-utca 9. számú

műhelybe adja, ahol gyorsan, szépen és olcsón a legmodernebb formára készíttik. Legújabb női modellek ott megtekinthetők.

**Weisz Mihály és Társa**

aranyműves és ékszerészek,  
Hatvan-utca 1. sz., püspöki palota.

A n. é. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy **Izák Jenő** urat sikerült megnyerni, ki- nek elsőrangú szakavatottsága révén abban a helyzetben vagyunk, hogy **új briliánsokat, ugyiszintén mindenféle átalakításokat a legkényesebb ízlésnek is megfelelően, legrovidebb időn belül készíttünk.**

Tisztelettel

**Weisz Mihály és Társa**

aranyműves és ékszerészek.

**Csereje- és fűszerárú üzletünket**

megnyitottuk, melyben a legjobb minőségű kül- és belföldi különlegességek állnak a t. vevők közönség rendelkezésére.

Szíves pártfogásukat kérve

**Csernyi József és Társa**

Piac-utca 6. sz.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Miklós-utca 18. szám alatt**

**új pékműhelyt**

nyitottam.

Privát sütéseket reggel 7. délelőtt 1/211, délután 2 órakor fogadok el.

**Lisztkenyveket**

kenyérre úgy kereskedőktől, mint privátoktól legpontosabb kiszolgálás mellett elfogadok. Szíves pártfogást kér

**CZITROM JENŐ**  
pékmester.

**Nevelői,**

helyettes tanítói, vagy bármilyen megfelelő alkalmazást keres sürgősen 34 éves ref. válású komoly erdélyi, áll. izr. igazgató-tanító Hajdu vagy Szabolcs megyékben vidéken, esetleg tanyán is. Szíves megkeresést kér fizetési feltételek megjelölésével „Ref. Lelkészi Hivatal” Szabolcs, Bihar m. cimen.

**POSTA**

Óriási rózsák. Énekek éneke. »Barna 38« jellegű levelek vannak a kiadóban.

Emma. Vasárnap délután legyen a Bika előtt. Várni fogom.

Szeged. Ha biztos a dologban, akkor nincs többé semmi akadály. Kérem, nézzen jól utána és az illetővel együtt keressen fel. Üdvözlé F.

40 éves államvasuti alkalmazott házasság céljából megismerkedne tisztességes leánnyal vagy özvegyvel, ki-nek némi hozománya is van. Csakie komoly ajánlatra reflektálok. Jelige: »Vasutas.«

**VETEL**

Vessék és adók el mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drága követeket. Krámer József, József kir. herceg-utca 8.

Egy nagy Nationál cassa megvételre keresetlik Gyémánt Géza és Társa cégnél, Piac-u. 58.

Szépírói könyveket, jó állapotban levőket vessék. (Cim a kiadóhivatalban.)

Ócska címet, glomszöveket, tömitéseket bármily mennyiségben vessünk. Cim a kiadóban.

**ELADAS**

Bőrszék, fotel, hencserek, matracok, söberlik kaphatók. Javításokat készíték Szántó kárpitos Hatvan- és Zugó-utca sarok.

Fűszer és csomagárúkat jutányosan kaphatók Vetéssy fűszerüzletében, Bethlen-utca 36.

Kifűző szántóföld, hét és fél hold, közvetlen a város mellett, szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó Varga-kert Keleti sor 7. szám alatt 1000 négyszögöl telek, rajta lévő 50 méteres barak és teleket környező 3 méter magas deszakerítés-sel. Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

Egy nagy cserép kályha eladó Friedmann Ignác és fia női divatruházás-ban Piac-u. 61. főlelelet.

Egy női télikabát eladó Kölcsey-u. 18. szám alatt.

Eladó télikabát jókarban lévő, használt ószi felöltő és egyéb apróságok 8-10 éves kisleány részére Bika-bérház, II. nm. 2. ajtó, d. u. 3-5 közt.

Egy nagy vaskályha eladó. Csillag-utca 59. sz.

**Hamza és Zákány fuvarozási vállalat.**

Iroda: Kossuth-utca 39. Lang-szanasatórium, földszint.

Elvállal mindenemű teherfuvarozást olcsón és pontosan helyre: hen és vidékre. :-:

**Anatole France**

3 újabb könyve:

Servien csodavárasal . . 12.—  
Nyársforgató Jakab meséi 12.—  
Egy színész nő története . 5.—

10 % felár.

Kapható:

**HEGEDÜS és SÁNDOR**

irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkereskedésében  
Piac-utca 34.

Nyezi-bes, teljesen új, mérsékelt áron eladó. Értekezhetni délelben 12 és 2 óra között, Miklós-utca 22.

Fü gyermekruhák eladók. Bika-bérház II. emelet 2. szám. Olcsó árak. A ruhák újak.

Ió banu hegedű eladó: Árpád-tér 41.

Férfi cipő 41-es teljesen új francia forma eladó Acél könyvkereskedésében.

**KERESLET**

Varróleányok felvételnek Bardócz Ignác női szabó, Arany János-u. 2.  
Tanuló kalapműhelybe fizetéssel felvételnek Piac-u. 9.

Szabó tanuló felvételnek fizetéssel és ruházattal Deutsch testvérek, Piac-utca 9.

Egyetemi hallgatót, esetleg állásánálküli tanárt mint internatusi felügyelőt keres a Diákotthon igazgatósága, Darabos-utca 15.

Napszabót felveszek Békés Lajos.

Ügyv. képzett varró és kézi leányok felvételnek Friedmann Ignác és fia nődivat és confectió áruházában, Piac-utca 61. főlelelet.

Laphitördő asszony felvételnek.

Intelligens zsidó gazdálkodó gyermekét teljes ellátásra, zongora és német oktatásra uri család elfogad. Cim a kiadóhivatalba.

Simonffy-ut. lehetőleg 2 szobás kerti lakást ki adna bérebe csupán a téli hónapokra. Ajánlatot »Október-március« jellegre a kiadóba kérek.

Tanulóleányok és fiatal nyomdászok és könyvtárosok felvételnek.

**VEGYES**

Singer varrógépeket legjobban javít Keszler Á. műszerész, Széchenyi-utca 1.

Román nyelvre mindenféle kérvényeket írok és fordítok egész nap. Haimovits, Szentanna 58.

Elemlő és polgári magántanulókat előkészít, német privátórákat és egyéb tantárgyakban kiegészítő órákat vállal okl. polgári iskolai tanárnő, Varga-utca 17.

Román nyelvre írok és fordítok bármilyen kérvényeket Ogonovskiy, Kossuth-utca 11. sz., Dr. Ballay-iroda.

Elcserelem Péterfán lévő 3 szobából mellékhelyiségekkel álló udvari lakásomat ugyanilyenével bárhol. Cim a kiadóban.

Román-magyar nyelven kérvényeket készíték. Schwarz, Széchenyi-utca 31.

**Hoffer Sándor**

bank bizományi irodája  
Ferencz József-ut 58. sz. a.

Bonyolít mindenemű bankszerű ügylelet.

Közvetíti ingatlanok adásvételét.

Ajánl fizetést viszonteladóknak.

**Farkas és Goldberger,**

a Gyémánt Géza és Társa " oég volt beltagjal, " tisztelettel értesítik a n. é. közönséget, hogy

Hunyadi-utca 19. szám alatt egy ujonnan berendezett

**fűszer-, festék- és gyarmatárú-üzletet** nyitottak.

Felölös szerkesztő:

DR. HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS és SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Csanurat de Sublocotenentul Horla.